

lesz a Modern szociális állam. Meg kell szüntetni a gyűjtési rendszert és súlyosan büntetni a profitszerző manipulációkat. De Windt tana eltörli az ellenzéket, a rosszakaratú kritika létjogosultságát és a Légi Diktatúra megteremtésével „új világ áll a régi helyére”.

De Windt eszméit aktív forradalmárok félig diadalra viszik a basrai konferencián 1965-ben. Az első basrai konferencián Szovjet-Oroszország, Olaszország, Japán és Amerika még ellenzik, azonban a Légi Diktatúra a második basrai konferencián 1978-ban megszünteti az ellenéki nézeteket és kivívja a Modern Állam létjogosultságát. Sikeresen megszünteti a háború lehetőségeit, a versengést, a gyűjtési kapzsiságot: helyébe lép bolygónk békés, egyenletes, tiszta élete, ahol minden ember dolgozik az egyetemes jóléért, nem pedig csak maga-magáért.

Később azonban Arden Fisseden Légi és Tengeri Diktatúrája ellen sokan felkelnek és forradalmakat szítnak. A Modern Állami közgazgatás mégis megerősödik és kegyetlenül végrehajtja terveit. A rend biztosítása végett a politikai kivégzések száma óriási arányokat ölt. 1978 és 2059 között nagy változás történik a Világtanács szellemében és módszereiben.

Amikor a második világtanács uralomra jutott, zsarnokian uralkodott. A zsarnokság előidézte a négyévi konferenciát, amelyen megszüntetik a Világtanács diktatórikus hatalmát és megszüntetik az állami alárendeltségeket. A konferencia kiállítja deklarációját, mely szerint az állam gondoskodik az élelmezésről, lakásokról; ruházkodásról: előírja a munkatervet és kezdeményez, hogy a nép el tudja végezni a maga dolgait.

A négyévi konferencia deklarációját az összes állami kiküldöttek nagy éljenzéssel elfogadják. Így a Modern Szociális Állam lesz az élet ellenőrzője.

Az új élet kialakulása megindul. A vallások, a kereszténység, az iszlám vagy eltűnik, vagy modernizálódik, a sziclóság megtartja ősi faji (vallási?) jellegét és a palesztinai államban ápolja a cionizmus álmait.

Az emberi energia főlöszlegét tudományos kutatásokba és felfedezésekbe vetik, a világ érdekességeinek és szépségeinek egybegyűjtésére.

Megteremtik az anyagi bőséget, amely az emberi jólét állandó biztosítása. Az ember magasabb életkort ér el és bölcsőbb lesz a XX. századinál. Új egyetemes nyelv alakul ki, a Basic English, amely rövid idő alatt az egész világon elterjed.

Kialakul a XXI. század igazi Homo sapiens-e. Az önzés megszűnik, a szelídség az emberi természet második tényezőjévé válik. A Modern Államban nem tűnik el az egyéniség; meg tudja szerezni a szabadságát és a magasabb színvonalra való emelkedést. Az ember él, hogy tanuljon, élvezze az életet, dolgozzon, új tapasztalatokat szerezzen a közösség számára. Valamennyi ember a földön egy testnek a tagja. Az emberi élet ílymódon halad a jövő élet csúcsa felé, melyben már közös lesz az öntudat és közös az akarat.

Véget ér az álomszerű utópia. Gustav De Windt hatalmas műve íly módon megvalósulhat. Gustav De Windt álomképe mögött mágikus fényben kirajzólódik H. G. Wells nagy alakja a huszadik században.

Lévy Endre

PANOPTIKUM. — Blazsek Ferenc regénye. — A regény tengelyében egy csodálatos szererelem története áll. Alföldi Kálmán egy lóversenyen meglátja és megszereti Ostritz Livia bárónőt. A színeszt teljesen a hatalmába keríti a szerelem, mindenről és mindenkiről megfeledkezik és vakon, végtetszerűen rohan az ismeretlen után. Nem veszi észre, hogy ködképet kerget, hogy a bárónő helyébe egy bárnőt csempészték.

Az olasz föld csodálatos színei és hangjai csordulásig töltik a szívét. Boldognak érzi magát, mint még soha. De a boldogság csak látszólagos és külsőségekben nyilvánul meg. Mögötte ott húzódik korunk életének minden árnyoldala, ocsmánya. A Ganges vize csak messziről kék, közelebről piszkos és lábszagú a mosakodó indusoktól.

Alföldi Kálmán romantikus szerelme és látszólagos boldogsága mögött meg-rázó realis hátteret festenek az elhagyott feleség szenvedései és az őt bekeríteni akaró ál-jóbarát sakkhúzásai. Ennek a háttérnek a rajza a regény leg-erősebb része. Az abszolút és a relatív hűség, a jó és a rossz összeütközése. Vágó dr. tudatosan taszítja barátját a fertőbe mindmélyebbre, hogy ezzel hozzáférközhessék annak feleségéhez, a teljes becsületességet megtestesítő Git-tához.

Csodálatos szerepet játszik a pa-noptikum viaszbábúja és két élő hason-mása: Ostritz Livia, a szeszélyes bá-rónő és Miranda, az élvhajszoló tán-cosnő és egyben dothista papnő. Az első élő alaktól az elérhetetlenség hajtja Alföldi Kálmánt a viaszbábúhoz, e má-siktól pedig annak visszataszító élete.

A kis mellékalakok egész sora kapcsolódik még az előbbiekhöz. Csí-petke, a legjobban megrajzolt alakja az egész regénynek. A sajgó „Kukac” alak-jában már több valószínűtlen vonás is van. Nagyon jó az éjszakai élet figurá-inak rajza.

A legnagyobb szeretettel kétségte-lenül Alföldi Kálmán alakját alkotta meg a regény írója. Egyéni vágyak és művészi ambíciók letéteményese Alföldi Kálmán. Nagy lángoló lelke és idealiz-musa bele-beleütközik az élet valósá-gaiba. A kulisszák mögötti világ is fáj-dalmas, sőt még több szenvedést is rejt, mint a rajta kívüli élet. Így ébredt a színész arra: „A Ganges vize csak messziről kék és iszta, közelről piszkos és lábszagú a mosakodó indusoktól.” Ez Alföldi Kálmán tragikum.

Ez ihlette meg Blazsek Ferencet és ezért íródott az egész regény, amely kétségtelenül értéke a kisebbségi ma-gyar irodalomnak. (-gner).

VIRINEJA. — Mai orosz író, Li-dija Sejfulina regénye a háború előtti és alatti orosz faluról a bolsevizmus dia-daláig. Szépitgetés, hatáskeresés nélküli

tárgyilagos írás, mégis mindenkit leköt, a földmunkástól kezdve a kifinomultabb ízlésű városi olvasóig. A földimádó pa-raszt festésében Zolára emlékeztet, de még leegyszerűsítettebb lelki életet ad. E könyv meséjét két főalakjával vázol-juk.

Az első lapokon a falu bölcsével, Szavelijevvel ismerkedünk meg, aki a szélsőséges, úgyszólván vallástalan val-lásosság zavaros vízein hanykolódik. Jólatai, amelyek az elkövetkezendő háborúra és annak időtartamára vonat-koznak, beteljesülnek. Így válik a falu szent bölcsévé, tanácsadójává, bár előbb e nép bolondnak tartotta. A sok bölcselkedés nem a paraszt kenyere és végül is megittasítja a buja tavaszi föld lehetete. Hívja a munka, de ő mégis tetszetősebbnek találja az örök boldog-ságot. Halálért áhítozik. Egy égi látó-más meg is ígéri a közeli kimúlást. Re-meteségéből hazatér a faluba és beje-lentve halálhírért, összehívja a népet, Az udvar közepére tett koporsóba fekszik, gyertyát gyújtanak a fejénél és a pap is megérkezik. De a halál nem akar jönni. A nap már messze túlhaladt a delelőn és a nép gúnyolódva széled-ezik.

A következő kis részlet megér-demli, hogy eredeti fordításban adjuk: „Felesége, a gyászruhás öregasszony, odahajol a forgolódó Szavelije-hez:

— Hé, bátyuska, te hogy érzed, halsz-e má, vagy nem? Úgy látszik, nem igen léssz belüled énekés-halott. A nép már kifáradt. Mit hisz, gyűn-e má vagy soká még?...

Szavelije rámeredt az öregasszony-ra. Nem felelt, csak dühösen rándított a szemöldökén. A falu papja, az ala-csony és öszülő Jegor félbehagyja a bánatos hangú halotti éneket. Egész tes-tével odafordul Szavelijéhez, ránéz és együttérzően tanácsolgat:

— Te pedig erősebben húnyd be a szemeidet, ezekre az élőkire itt ne he-deríts. Jó sokáig tartsd vissza a gondo-lataidat és lélekzetedet, ne bocsásd ki. A fogaidat meg szorítsd össze, szorítsd a fogaidat!”

De a meghalás nem sikerül. Így válik neveltség és így esik ki a nép kegyeiből Szavelije.

Megdühödik az égre, elrettentő pél-dává akar lenni. Végül a bolsevizmus